

העשרות של רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצח מורינו רבי ישראל בער אודסר בן רבי אייזיק שלמה, זצ"ל

כי ידעתי אחרי מותי ...

[לקוטי הלכות - הלכות שלוחין הי' - אות י"א]

וזה שאמר להם משה: ... ואעידה בם וכו' שהוא שירת האזינו. והקשה רש"י: והלא כל ימי יהושע לא השחיתו וכו'! אלא מכאן שכל זמן שתלמידו קיים, כאילו לא מת וכו'!

וקשה: הלא הצדיק האמת נקרא חי לעולם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פי ובניהו בן יהודע בן איש חי וכו', מכל שכן וכל שכן משה רבינו בוודאי חי וקיים לעולם, וכמפורש במדרש רבה ש: משה רבינו לא מת, כי הוא עומד ומשמש במרום. וכמו שכתוב בזוהר הקדוש (פרשת תרומה ד' קע"ד): תא חזי משה לא מית ומאי דכתבי וימת משה הוא מסטרא דילן וכו' (בא וראה משה לא מת! ומה שכתוב ... הוא מצדינו) עיין שם, ומבואר שם דבכל אתר לצדיקא קרי ביה מיתה הוא מסטרא דילן, עיין שם.

אך באמת הכל ניחא, כי זהו בעצמו כוונת המדרש שהביאו רש"י, היינו שרש"י בשם המדרש מפרש כוונת הפסוק שאינו כפי פשוטו שאחרי מותו הפשוט ישחיתו, כי הלא אנו רואין שלא השחיתו אחרי מותו הפשוט, כמו שכתוב: ויעבדו את השם כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע וכו'. אלא אם כן מוכח מזה שפירוש תיבת מיתה הנאמר אצל הצדיק הרבי האמת שיש לו תלמידים, שהוא בחינת משה, אינו כפשוטו מיתה ממש, חס ושלום, כמו שאר בני אדם. כי בוודאי הצדיק חי וקיים תמיד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל בכמה מקומות אין מספר שהצדיקים במיתתן קרויים חיים. רק פירוש תיבת מיתה הוא כמו שכתוב בספר הזוהר הקדוש המובא לעיל, שמשה לא מת רק מה שכתוב אצלו וימת משה הוא מסטרא דילן [מצדינו] וכו'.

ועל כן באמת, כל זמן שתלמידו של אדם קיים, כאילו לא מת. אף על פי שבאמת אנו רואין שכבר מת ונקבר, אף על פי כן באמת לאמתו לא מת כלל - רק מצדינו - שאין אנו רואין אותו; אבל מחמת שתלמידו קיים ואומר תורתו משמו ומלמדה לאחרים, בוודאי לא מת גם מצדינו. כי עיקר החיות הוא חכמת התורה הקדושה, כמו שכתוב: כי היא חייך. וכמו שכתוב: החכמה תחיה, היינו חכמת התורה הקדושה, שרק היא החכמה האמתית המחיה כל הנפשות, כמו שכתוב: תורת ה' תמימה משיבת נפש. ועל כן כל זמן שתלמידו של הצדיק קיים ומגלה תורתו הקדושה, בוודאי לא מת. ועל כן מה שכתוב: וימת משה, הוא רק מסטרא דילן [מצדינו], כמו שכתוב בזוהר הג"ל.

ואם כן, לפי דרכינו, עתה יתפרש המקרא כן: כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון, היינו בכל עת שיהיה נקרא אחרי מותי, דהיינו שלא תעסקו כראוי בתורתו ולא תחפשו ותבקשו אותי היטב כראוי (כאשר הוכיחם על

זה הנביא (ישעיהו ס"ג): ויזכור ימי עולם משה עמו איה המעלם מים וכו', אז יהיה נקרא אחרי מותי, שהוא בחינת המיתה שהוא מסטרא דיכור, ואז השחת תשחיתו וכו'. אבל כל ימי יהושע והזקנים שעסקו היטב בתורת משה, וסלסלו וחיפשו בה קדושת רוח הקודש של משה, בוודאי לא השחיתו. כי עבדו את ה' כל ימיהם. ואז בוודאי נחשב שמשה חי, כי באמת לא מת משה וכו', וכנ"ל.

וכן נוהג מדור לדור לעולם, שבכל עת שנמצאים צדיקים שעוסקים כראוי בתורת משה, באותו העת נחשב כאילו לא מת משה, גם מסטרא דיכור. ובעת שמתרשלים בה, חס ושלום, אז נקרא, חס ושלום, לגבי דיכור אחרי מותו.

כי ידעתי אחרי מותי ...

[לקוטי הלכות - הלכות שלוחין הי' - אות י"ב]

וזהו מה שצווק הנביא (ישעיהו נ"ז) הצדיק אבד ואין איש שם על לב, ואנשי חסד נאספים באין מבין, כי מפני הרעה נאסף הצדיק. כי באמת צריכין לחפש את הצדיק האמת תמיד, אפילו המקורבין אליו וכנ"ל, שיזכו להתקרב אליו ביגיעות יותר ויותר כדי לקבל ממנו יותר ויותר עצות וכו'. כי הצדיק מסתתר בכל פעם מהעולם מחמת קלקולם, ונתרחק מהן הרבה, עד שקשה להם לקבל וליוק מאורו הגדול כי אם על ידי יגיעות ובקשה וחיפוש הרבה. וזה גם בחייו, מכל שכן אחר הסתלקות לעילא ולעילא, צריכין לחפשו ולבקשו יותר ויותר לסלסל ולחפש בתורתו הקדושה, ולילך בדרכיו ואורחותיו הקדושים, ולבקש ולהתחנן הרבה לפני ה' יתברך, עד שיוריד דמעות הרבה, עד שישפוך לבו כמים לפני ה', עד שיזכה למצוא ולהשיג פנימיות כוונת תורתו הקדושה, שזהו בחינת הצדיק בעצמו.

כי עיקר הצדיק הוא תורתו הקדושה, ששם גנוז רוח הקודש שלו. וצריכין להאמין שבוודאי נמצא אחד או רבים שהם תלמידיו האמתיים שקיבלו תורתו ודרכיו ועצותיו ורמזיו הקדושים, שיכולים להחיות את הכל. כי אין

דור יתום! ובוודאי לא נסתלק הצדיק, עד שהשאר אחריו ברכה שהם התלמידים האמתיים שלו, שהם בחינת החליפות שלו (כמו שכתוב בהתורה כי מרחמם ינהגם, בסימן ז' לקוטי תנינא עיין שם היטב) שכשהם מגלים תורתו הקדושה, נחשב כאילו לא מת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וכנ"ל. וכמבואר שם בסימן ז' הנ"ל, שכשמגלים דעתו הקדושה, הוא מתלבש בדיבוריהם ונחשב כאילו הוא חי ממש, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק: אגורה באהלך עולמים - וכי אפשר לאדם לדור בשני עולמות? אלא כל תלמיד חכם שאומרים דבר הלכה בשמו, שפתותיו דובבות בקבר וכו'. וכמבואר מזה הרבה בספרים, בפרט בההספידות שנדפסו בספרי הדרושים, שכולם הולכים בדרך ההקדמה האמתית הזאת, שאמרו רבותינו ז"ל שהצדיק החכם האמתי הוא חי לעולם.

וכמו שכתוב: רב אחים בהספדאי דהתם קאימנא וכו', וכמו שאמרו רבותינו ז"ל על רבינו הקדוש שבה לביתו בכל ערב שבת וכו'. אבל צריכין לחפש ולבקש מאד מאד את זה התלמיד האמתי שקיבל דעת רבו כראוי, עד שיש בדיבוריו בחינת רוח הקודש, בחינת רוח הבא מן הקודש וכו' (כמבואר בהתורה תקעו הנ"ל), שעל ידי שמגלה ביאורי תורתו הקדושה של רבו ז"ל, נתברר המדמה של כל המקורבין. וכל אחד כפי קירובו וכפי בקשתו וחיפשו יותר, מתברר אצלו המדמה יותר, שעל ידי זה מתברר ומתחזק יותר אמונת חידוש העולם, שזה עיקר קיום העולם, שזהו בחינת ששה בסיון קבלת התורה שהיה העולם תלוי בו ...

וכל זמן שנמצאים אנשים כשרים שעוסקין בזה כנ"ל, נקרא הצדיק - שהוא בחינת משה - חי. ובעת שמתרשלים בזה, נקרא: אחרי מותי, חס ושלום, שעל זה נאמר: כי ידעתי אחרי מותי וכו', היינו בכל עת בכל דור שתתשלבו בזה כנ"ל. ועל כן אחרי מות יהושע והזקנים, שקלקלו והשחיתו דרכם ועבדו עבודה זרה שהוא היפך האמונה הקדושה, אז נחשב לגבי דידהו כאילו מת משה, שעל זה נאמר: כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון. אבל תיכף כשהקים להם ה' מושיע, כגון עתניאל בן קנז שהיה השופט הראשון, אזי תיכף נחשב משה חי. וכן משופט לשופט, וכן בכל דור ודור, עד שסוף כל סוף, אף על פי שהתורה הולכת ומתמעטת ומשתכחת מישראל, חס ושלום, כאשר ניבא על זה מכבר, אף על פי כן יהיו נמצאים כמה וכמה יחידי סגולה שיתחזקו בכל הנ"ל, לשוטט ולחפש ולבקש את דבר ה', שהוא דברי חידושי תורה של הצדיקי האמתיים שהם בבחינת יהושע, ועל ידי זה תתחזק האמונה כנ"ל, שעל ידי זה יהיה חידוש העולם וכו', ויתתקן הכל ...

מעלת קבורת ארץ ישראל, כי ארץ ישראל הוא בבחינת אמונה כידוע, ושם דייקא בעפר ארץ ישראל זוכין שיתברר ויזדכך הגוף מזוהמת הנחש (שעל ידי זה פגמו באמת ואמונה, כמבואר בפנים, שמוזה נמשך גזרת המיתה) ויזכה להכלל באמונה בשלמות, ואז יזכה לתחית המתים, כי עיקר התחיה הוא בארץ ישראל, כמאמר רבותינו ז"ל, שאפילו מתי חוץ לארץ צריכין לגלגול מחילות לבוא לארץ ישראל, שהוא בחינת אמונה, ששם עיקר הברור והזיכוך, ואז יזכו לתחיה, כי אז יזכו לאמת ואמונה בתכלית השלמות, שזה עיקר החיים לנצח (הלכות גילוח הלכה ד', אות י"ז).

סיפור

[שיבחי הר"ן, י"ד]

בימי ילדותו, כל דבר ודבר שרצה [רבינו הקדוש זצ"ל] לעשות בעבודת השם, היה קשה עליו מאד בכל מיני כבודות שבעולם. ובתחילה היה קשה עליו מאד לישב יחידי בבית מיוחד איזה שעות רצופים לעסוק בעבודת השם, וזה הדבר היה קשה עליו מאד בתחילה, אך הוא, זכרונו לברכה, היה מכריח עצמו מאד, ושבר תאוותו, וישב כמה וכמה שעות בכל יום בהתבודדות בחדר מיוחד.

וכן היה קשה עליו מאד מאד העבודה, שהיה צריך לעשות בכל יום, וכל כך היה קשה עליו, עד שלא היה אפשר לישא כלל העול מגודל הכבודות, שהיה כבד וקשה עליו מאד מאד, ורק על ידי עצה זו נשא עליו עול העבודה, היינו שבכל יום היה חושב בדעתו, שאין לו רק זה היום בלבד, ולא הסתכל על יום המחרת ועל זמן שלהבא כלל, רק כאילו אין לו רק זה היום לבד, ועל כן היה יכול לישא עליו עול העבודה של זה היום לבד, כי על יום אחד לבד יכול האדם לקבל עליו כל מיני עבודות שבעולם, מאחר שהוא רק ליום אחד בלבד, וכשגמר העבודה של זה היום, אזי ביום המחרת חזר וקיבל עליו העבודה של אותו יום המחרת.

וכן נהג תמיד, שלא היה חושב בדעתו כי אם אותו היום לבד, ועל ידי זה היה יכול לישא על עצמו עול עבודתו, שהיתה כבדה עליו מאד, ובלא זה לא היה יכול לישא עליו כלל, מחמת שהיה מרבה בעבודת השם מאד בכמה מיני עבודות בכל יום, והכל בטרחה וביגיעה גדולה ובכבודות גדול מאד, עד שלא היה אפשר לישא עליו עול כזה כי אם על ידי עצה הנ"ל, שלא היה חושב בדעתו רק אותו היום בלבד, כנ"ל.

מלכתב

[מספר אבי הנחל - מכתב ס"ו]

ב"ה, ר"ח שבט תשכ"ה.
לכבוד לבי וחיותי, מר ... אשר מצא חן בעיני ה' ונתן לו לב חכם ומבין, להבין ולהכיר האמת האמת, הצח וצלול בלי שום דופי כלל. שהוא מקור רפואתינו וחיותינו, ה' ימשך עליך ועל ביתך, ישועה ורחמים וחיים טובים וארוכים.
לגודל עוצם ההתקשרות והאהבה הנפלאה היחידה בעולם אשר עשה ה' ביני ובינך. לבי קרוב אליך מאד, ונמשך אחריך בתשוקה גדולה וגעועים נמרצים כל כך, עד שאני רואה

חדש

זומוש' בראשית

עם פירוש רבינו הקדוש, זיע"א
רבי זוזמן מברסלב

פרטים והזמנות:

ק"ק ר' ישראל דב אודסר זצ"ל
052-2442189 / 02-6287628

אותך תמיד בכל יום ובכל עת. כי מחמת האהבה החזקה, אינני יכול לסבול כלל, שלא אראה אותך תמיד. ונפשי מלפך ומחבק אותך, באמרי פי בתפילות ובקשות חמות, מתוך חמימות ועמקות נשמת, שיצליחך ה' בכל אשר תפנה. והעיקר שתצליח הצלחה נצחית, שתקשר עצמך באמת, לראש מובחר האמת ברצון חזק במסירת נפש, עד שתזכה, שעל ידך יתפרסם ויתגלה האמת בכל העולם. שבזה תלוי עיקר תיקון העולם בשלמות. ה' יתברך בתחילה הוא משפיע הארה ללב הגדול והראש, שיש לו דעת רחבה ונפש חכמה, ואחר כך מתפשט האור, עד שמגיע לכל האברים, היינו ללב כל ישראל ולכל העולם.

המעתיק

רצון וכיסופין

[אוצר היראה - רצון וכיסופין, י"ב]

עיקר תכלית עבודת האדם הוא הרצון לכסוף ולהשתוקק אליו יתברך בתכלית הרצון. וההתחלה של כל המצוות והעבודות הוא הרצון והחשק דקדושה, שעל ידי זה משברין כל המניעות שבעולם ומוציאין מהכח אל הפועל מה שרוצה לעשות בעבודת ה'. אך גם עיקר התכלית והפועלה שפועלין על ידי המצוה והדבר שבקדושה שעשה, הוא מה שזוכין על ידי זה להתגבר ברצון חזק וחדש יותר להשם יתברך, עד שעל ידי זה יזכה לעשות ולגמור גם עוד מצוות אחרות.

ועל כן צריכין לרוץ מאד אחר כל מצוה ומצוה, כי במה שרץ אחריה, זה סימן על תוקף חשקו ורצונו החזק, שזה עיקר שלמות המצוה, ועל ידי זה זוכה להתחזק ברצון עוד יותר ולעשות גם מצוה אחרת. וזה שאמרו רבותינו ז"ל: **הי רץ למצוה קלה וכו' שמצוה גוררת מצוה וכו'.** וכן להפך: **עבירה גוררת עבירה.** כי על ידי שהתגברו עליו המניעות וההסתות, והוא לא זכה להתגבר עליהם ולשברם על ידי תוקף הרצון דקדושה ועבר על ידי זה מה שעבר, על ידי זה נחלש רצונו דקדושה ביותר ומתגברים עליו המניעות ביותר, עד שבא חס ושלוש עוד לידי עבירה. וזה שעבירה גוררת עבירה, רחמנא לצלן. ועל כן יכולין בקל לשוב מכל העבירות אם ירצה באמת, **כי עיקר הוא הרצון.** ותכף כשיתגבר וירגיל את עצמו ברצונות חזקים דקדושה להתקרב להשם יתברך ולהצדיקים ולא ירפה את הרצון, בוודאי יוכל להתגבר על כל המניעות הבאים על ידי העבירות וחטאות נעורים שלו, ובוודאי ישבר כולם ויזכה לחיים נצחיים כי הבחירה חופשית תמיד, ותשובה קדמה לעולם, והשם יתברך נתן כח באדם, שאפילו אחר כל העברות והחטאים רחמנא לצלן, יש לו כח עדיין להתגבר ברצונות חזקים להשם יתברך, עד שיזכה לשוב ולהתקרב אליו יתברך (הלכות ברכת הריח ה' - אותיות ד' ה').

עצות

[עצות המבוארות - יום כיפור, א']

יום כיפור הוא כלליות כל ימות השנה, כי יום זה מחיה את ימי השנה כולה. ועל ידי קדושת יום הכיפורים מתקן הלב, היינו שרצונותיו יהיו רק לה' יתברך. ועל ידי זה מתבטלים כל מיני מחלוקת בגשמיות וברוחניות, ונעשה שלום. ועל ידי זה נמשכת שמחה לאדם.

תפילה

[לקוטי תפילות א', ק"ג]

... וזכני ברחמיך הרבים לקבל יום הכיפורים הקדוש בקדושה גדולה ובשמחה רבה וחדוה עצומה. ואזכה לקיים כל החמשה עניינים ביום הכיפורים בתכלית השלמות כראוי, ולהתפלל כל החמשה תפילות ביום הכיפורים בכונה עצומה ונוראה, ולהתוודות בכל מיני ודויים, ולהתחרט על העבר בחרטה גמורה ולעזוב באמת דרכי הרע ומחשבותי הרעות והמבולבלות, ולקבל עלי בקבלה חזקה ונכונה לבל אשוב עוד לכסלה, ולבל אעשה עוד הרע בעיניך כאשר עשיתי, ולשוב בתשובה שלמה לפניך באמת בשמחה ביראה ואהבה, ולבכות הרבה מתוך שמחה.

מלא רחמים, זכני לקדושת יום הכיפורים האיום והנורא והנשגב מאד, כי הוא יום זה גדול וקדוש ונורא ואיום ואדיר, יום אחד בשנה אשר בחרת בו לעמך, לסלוח עוונותיהם ולכפר פשעיהם ביום הנורא הזה. רחם עלינו וזכנו לקבל יום הגדול והנורא הזה כראוי, ולשוב בתשובה שלמה באמת, באופן שתסלח ותמחול ותכפר לנו על כל חטאתינו ועוונותינו ופשעינו העצומים והרבים והכבדים יותר מחול הים.
ותעזרנו בזכות עצם קדושת היום הקדוש הזה, ובזכות התענית הקדוש של יום הנורא הזה, יום צום הכיפורים, שנוכה על-ידי-זה להכניע אצלנו כל הרצונות אליך תתברך, להכניע ולשבר ולבטל כל מיני רצונות שלנו כנגד רצונך, עד שלא יהיה לנו שום רצון ולא שום תאוה כנגד רצונך כלל, באופן שנוכה להיות כרצונך תמיד, ולבלי לסור מרצונך ימין ושמאל.
ועל-ידי-זה נזכה, שאתה ברחמיך תבטל רצון אחרים מפני רצונו, ויתבטל מאתנו כל מיני מחלוקת שבעולם, הן מחלוקת מבני העולם, הן מחלוקת שבעצמי, אשר עתה "אין שלום בעצמי מפני חטאתי". וכל מה שאני רוצה לעשות איזה דבר שבקדושה, יש לי מניעות רבות ועצומות בלי שיעור, ועיקר הוא מניעות המוח והלב. והכל אזכה לבטל על-ידי התענית הקדוש של יום הכיפורים הכלול מכל הימים של כל השנה, כמו שכתוב: **גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו ימים יוצרו ולו אחד בהם.** ודרשו רבותינו זכרונם לברכה: **זה יום הכיפורים.**
רחם עלינו, וזכנו לשוב בתשובה שלמה באמת בכל השנה, ובפרט ביום הכיפורים הקדוש, ועזרנו להתענות התענית של יום הכיפורים בקדושה נוראה ועצומה ובשמחה וחדוה רבה באמת, באופן שאזכה על-ידי-זה לקדש עצמי מעתה ולידע איך להתנהג בעניין התענית בכל השנה כולה, ולהיות כרצונך הטוב באמת, למען לא אבוש ולא אכלם ולא אכשל לעולם ועד: